

TALLER TEMÀTIC PROJECTE URBÀ I ESPAI PÚBLIC

Departaments: Projectes i Urbanisme

Professors Coordinadors del Taller: Màrius Quintana i Miquel Corominas

Professor del taller: a determinar

Professor del Seminari: Miquel Corominas

Curs 2018-19. 1er semestre

PRESENTACIÓ

La legibilitat i comprensió de la ciutat està directament relacionada amb el seu projecte urbà, entès com el projecte que defineix la forma i el contingut urbà des de l'espai públic a l'arquitectura, és a dir, entendre el projecte de la ciutat a partir del projecte de l'espai públic. La ciutat és el lloc de superposició de funcions, de confluència de conflictes i d'expressió de la vida col·lectiva que es concentren als seus espais públics i per això la importància del disseny d'aquests espais.

Les ciutats s'estan reformulant constanment i els espais públics necessiten transformar-se per a adaptar-se a les noves demandes, als nous valors, als nous usos. En les últimes dècades, els espais urbans han passat de ser uns espais definits formalment, amb funcions segregades en molts casos i segurs en els seus usos, a ser espais de major convivència, altament multifuncionals i més versàtils. Cap transformació/reurbanització de l'espai urbà no té sentit si no és per donar un nou valor a l'existent.

La potencialitat de les ciutats a les transformacions, està provocant nous reptes i noves solucions dels seus espais públics que el taller vol treballar perquè els alumnes puguin trobar respostes en el camp del projecte urbà, de l'espai públic i del paisatge urbà.

El Taller vol portar aquest debat a l'escola amb un projecte d'espai urbà estructurant que s'abordarà des de un treball en grup de recollida de dades i interpretació del lloc fins al disseny individual de l'espai i de tots els seus elements. Alguns espais públics fan una funció estructurant a més del seu valor espacial. Algunes intervencions com la Via Júlia, la Gran Via, la Diagonal, el Passeig de Sant Joan, La Rambla de Catalunya, Rambla de Prim, Passeig de Gràcia o com el recentment inaugurat calaix de Sants, transcendeixen més enllà de l'àmbit del propi projecte i acaben reestructurant parts importants de la ciutat, amb una important aportació d'espai públic significatiu.

Aquest curs pretén treballar a la escala metropolitana, urbana i local dels projectes, cercant la continuïtat de l'espai públic, apostant per un projecte qualificat i integrador de les activitats urbanes, la mobilitat dels vianants i el transport col·lectiu.

Com projecte del curs es proposa projectar o remodelar algun espai públic amb caràcter estructurant, ja sigui nou o existent, de Barcelona o de l'Àrea Metropolitana.

OBJECTIUS DEL TALLER

Llegir i interpretar el paper de l'espai públic de la ciutat dins el context urbà i territorial.

Entendre el paper dels diversos tipus d'espais públics dins el teixit urbà i dins la ciutat, en especial aquells que tenen caràcter estructurant.

Aprendre les característiques, posició, mida, elements, criteris funcionals i compositius dels espais públics estructurants i per extensió dels espais públics de la ciutat en general.

Integrar els aspectes de la mobilitat, especialment la de vianants i el transport col·lectiu.

Entendre i interrelacionar el paper de la urbanització de superfície i la seva relació amb el subsòl, i sigui capaç d'interrelacionar-les.

Obtingui la capacitat de projectar, criticar i valorar aquest tipus d'espais.

Proposar/dissenyar els elements comuns d'urbanització i de mobiliari urbà que qualifiquen i donen valor al l'espai.

PROGRAMA I LLOC

Es proposa la remodelació del carrer Eduard Maristany en el tram des del pont sobre el riu Besòs fins al Port de Badalona, i que per tant, va des del municipi de Sant Adrià del Besòs fins a Badalona. Són 2 km d'avinguda que es planteja la continuació del Trambesòs fins al Port de Badalona en convivència amb la via del ferrocarril del Maresme. Es tracta de projectar una via cívica que uneixi la zona del Forum, el Parc del Besòs, l'equipament futur de les torres de Fecsa i el port badaloní amb el seu canal urbà i el futur centre comercial. Caldrà incorporar el transport col·lectiu del tramvia en una plataforma paral·lela a la del tren, juntament amb un carril bici, però sobretot haurà de ser un espai per a vianants.

ESTRUCTURA DEL CURS

Fase I Anàlisi (3 setmanes)

- Anàlisi de l'estructura territorial i urbana
- Anàlisi de la mobilitat actual
- Anàlisi de l'espai públic vinculat
- Anàlisi dels equipaments
- Anàlisi de les dotacions i activitats singulars

Fase II Projecte (11 setmanes: avantprojecte en 6/7 setmanes i projecte en 4/5 setmanes)

- Definició de trams de projecte
- Objectius i criteris de projecte generals i per trams
- Ordenació de la mobilitat
- Ordenació i caracterització de l'espais públics
- Les xarxes de serveis
- El mobiliari urbà

METODOLOGIA DOCENT

Es fomentarà el treball cooperatiu especialment en la fase d'anàlisi, realitzant el treball en grups de 4 alumnes, i també en la fase d'avantprojecte en grups de dos alumnes.

SEMINARI

Es dedicarà fonamentalment a l'anàlisi i crítica de projectes estructurants similars o complementaris a Barcelona, a l'AMB o a qualsevol lloc si el projecte ho mereix.

S'afavoreix el treball en grup i es proposa l'anàlisi de dos casos contrastats, al menys un d'ells proper, que permeti la seva visita i per tant una lectura més propera.

BIBLIOGRAFIA

- "L'Espai Públic". Richard Sennett. Edit. Arcàdia. 2014
- "Acupuntura Urbana". Jaime Lerner. Edit. IAAC. 2003
- "De Cosas Urbanas". Manuel de Solà-Morales. Edit. Gustavo Gili. 2008
- "Nuevos Espacios Urbanos". Jan Gehl & Lars Gemzoe. Edit. Gustavo Gili. 2002
- "Cap una cultura urbana de l'espai públic". Miquel Martí, Barcelona 1979-2003. Tesis doctoral inédita. DUOT, 2004.
- "Plans i Projectes per a Barcelona. 1981-82". Aj. de Barcelona. Àrea d'Urbanisme.
- "Barcelona espai públic". AAVV. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 1992
- "Barcelona, Transformació. Plans i Projectes". AAVV. Ajuntament de Barcelona. Barcelona, 2008
- "L'Espai Públic Metropolità 1989-1999". AAVV. AMB, 2001
- "Espais metropolitans 2000-2004". AAVV. AMB, 2006
- "Espais metropolitans 2005-2008". AAVV. AMB, 2010
- "Espais metropolitans 2008-2012". AAVV. AMB, 2012
- Catàlegs de la Biennal Internacional de Paisatge de Barcelona (*Refer paisatges, Jardins insurgents, Només amb natura, Paisatge:Producte/Producció, Tempesta i ímpetu, Paisatges líquids, Biennal vs Biennal, A Landscape for you, Tomorrow landscapes*)

Barcelona, març de 2018